

hodnoty nad 600% vybírá dávka dvojí sazbou, t. j. jednak sazbou 5% z části přírůstku do výše 600% ceny nabývací a jednak sazbou 25% z toho, co přírůstek 600% přesahuje. Názoru tomu svědčí i okolnost, že dosavadní maximální sazba dávky činila 25%, vlád. nař. č. 121/1926 Sb. nelze pak imputovati úmysl, sazbou tu zvyšovati na 30%, poněvadž zcela nepochybně sledovalo tendenci dávku spíše snížit.

Č. 12.882.

Školství. — Zaměstnanci veřejní: * Učiteli, kterému bylo při převodu do platů podle učitelského zákona č. 104/1926 Sb. přiznáno ke dni 1. ledna 1926 výchovné podle cit. zákona na 2 nezaopatřené děti a přídavek podle § 39 téhož zákona na 3. až 6. nezaopatřené dítě, nepřísluší nárok na výchovné pro nezaopatřené dítě narozené za účinnosti učitelského zákona, dokud má ještě aspoň 2 nezaopatřené děti narozené před účinností učitelského zákona, u nichž není důvodů vylučujících nárok na výchovné.

(Nález z 29. dubna 1937 č. 12.411/37.)

V ě c: František M. v Nitře proti rozh. referátu min. školství a nár. osvěty v Bratislavě z 19. května 1934 o výchovném a přídavku na děti.

V ý r o k: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

D ů v o d y: Nař. rozhodnutím byla st-li, def. správci státní lidové školy, ve smyslu ustanovení odst. 9 § 30 učit. zákona provedena nová úprava výchovného a přídavku na děti takto: Do 30. září 1927 měl st-li nárok na výchovné na děti Františka, narozeného 25. září 1909, Gabrielu, narozenou 22. března 1913, ročně 3.000 Kč, a přídavek na děti Magdalenu, narozenou 25. října 1915, Annu, narozenou 7. června 1917, Juraje, narozeného 18. prosince 1920, Martu, narozenou 6. listopadu 1922, ročně 3.600 Kč. Když st-lův syn František dnem 25. září 1927 dovršil 18. rok svého věku a přestal studovati, nárok na výchovné na toto dítě zanikl, ale výměra výchovného a přídavku na děti se od 1. října 1927 do 30. listopadu 1927 nemění, neboť zaniklý nárok se přesunul na syna Josefa, narozeného 21. března 1925, který 13. listopadu 1927 zemřel. Od 1. prosince 1927 do 31. července 1933 přísluší st-li výchovné na děti Gabrielu a Magdalenu, ročně 3.000 Kč, a přídavek na děti Annu, Juraje a Martu, ročně 2.700 Kč. Poněvadž podle st-lova oznámení dcera Gabriela jest od 25. července 1933 zaopatřena, přísluší st-li od 1. srpna do 31. prosince 1933 výchovné na děti Magdalenu a Annu, ročně 3.000 Kč, a přídavek na děti Juraje a Martu, ročně 1.800 Kč. Ježto st-lův syn Juraj zemřel 22. prosince 1933, přísluší st-li od 1. ledna 1934 výchovné na děti Magdalenu a Annu, ročně 3.000 Kč, a přídavek na Martu, ročně 900 Kč.

O stížnosti nss uvážil toto:

Po stránce právní vytýká stížnost nař. rozhodnutí, že žal. úřad v rozporu s učit. zákonem č. 104/1926 Sb. a s intencí tohoto zákona má zato, že při stanovení výše výchovného s přídavkem na děti je hle-

děti jen k těm nezaopatřeným dětem, které se narodily před účinností učit. zákona č. 104/1926 Sb., a že zůstanou mimo úvahu dětí zrozené již za účinnosti zákona. Po názoru stížnosti je pro určení výše výchovného a přídatku na děti rozhodný celkový počet nezaopatřených dětí, bez ohledu na to, kdy se narodily, neboť nárok na výchovné a na přídatky na děti není vázán na jednotlivě individuálně určité děti a na pořadí jich narození. Pro toto své stanovisko stížnost spatřuje oporu v úvaze, že předpis § 9 učit. zákona nerozlišuje mezi dětmi narozenými před a za účinnosti učit. zákona. Při stanovisku žal. úřadu by po názoru stížnosti neměl předpis § 9 ve svém všeobecném znění v konstrukci zákona smyslu. Stížnost se také dovolává sněmovních materiálů, kde se uvádí, že účel přídatku na děti není alimentační, ale regulační, že výchovné má ráz instituce trvalé, přídatky na děti je naproti tomu toliko povahy přechodné. Nelze proto po názoru stížnosti při posuzování nároku na výchovné pomíjetí děti narozené za účinnosti učit. zákona, když předpis o výchovném zahrnuje i tyto děti, a posuzovati věc podle náležitostí, požadovaných jen pro nárok na přídatky na děti. Po stránce skutkové stížnost dovozuje, že v době, o kterou ve sporném případě jde, nebyl celkový počet st-lových nezaopatřených dětí nikdy menší než pro nejvyšší zákonnou výměru výchovného a přídatku na děti požadovaný počet 6 nezaopatřených dětí. Uvedenému právnímu stanovisku stížnosti nemohl nss přisvědčiti.

Učit. zákon č. 104/1926 Sb., upravuje služební plat učitelstva veřejných škol národních podle svého nového systému, určil v §§ 6 a 9, že služební plat se skládá ze služného, činovného a výchovného, jakož i že výchovné činí při jednom nezaopatřeném dítěti 1.800 Kč, při více nezaopatřených dětech 3.000 Kč ročně. Tyto předpisy znějí zcela všeobecně a upravují tedy poměr všech osob učitelských, na něž se učit. zákon vztahuje, ať vstoupily v služební poměr učitelský před účinností či až za účinností tohoto zákona. Leč zákonodárce pamatoval v dalších předpisech učit. zákona o služebním platu učitelů zvláště na učitele, kteří byli učiteli již před účinností zákona a byli převedeni do nových platů podle tohoto zákona. Tak určil § 39 cit. zákona, že tito učitelé mají nárok ještě na přídatky na děti, a to na třetí až šesté nezaopatřené dítě, narozené do dne účinnosti zákona (1. ledna 1926), za splnění podmínek, stanovených v § 24 zákona. U těchto učitelů tedy zákon rozšířil jejich platové nároky o nárok na přídatky na děti, ovšem s tím základním omezením, že uvedený přídatky poskytuje jen na nezaopatřené děti, narozené před účinností učit. zákona, a to ještě jen na třetí až šesté z nich. Podle dílu V. učit. zákona byli učitelé převáděni do platů tohoto zákona podle stavu, jaký byl 1. ledna 1926, mohl tedy při stanovení výchovného a přídatku na děti přijíti v úvahu počet nezaopatřených dětí, které v tento den byly členy rodiny učitelovy, takovými však mohly býti jen děti, jež přišly na svět do dne účinnosti učit. zákona č. 104/1926 Sb. I když tedy zákon v § 39 mluví toliko o třetím až šestém nezaopatřeném dítěti, zrozeném do účinnosti zákona, nelze přesto míti zato, že u prvých dvou dětí toho kterého učitele zákon neměl na mysli děti zrozené před účinností učit. zákona, uváží-li se, že jde o jeden z předpisů, upravujících převod do platů nového zákona, pro který, jak již uvedeno,

jsou rozhodnými toliko skutkové poměry z doby, kdy vstoupil učit. zákon v účinnost, tedy z 1. ledna 1926. Že zákon v § 39 má na zřeteli vesměs děti, narozené před účinností zákona, a to i pokud jde o dítě první a druhé, plyne z té další úvahy, že přiznává nárok na přídavek na třetí až šesté dítě, užívá tedy číslovky řadové, z čehož dlužno souditi, že má na mysli určité pořadí dětí, a to zřejmě pořadí podle narození dětí, kdyžtž ze zákona není patrné, že by se mělo pořadí posuzovati podle jiného kriteriá než jest obecně obvyklé, t. j. podle doby narození. Zákonu je tedy rozuměti tak, že učitel, který měl ke dni převodu do nových platů, t. j. 1. ledna 1926, více nezaopatřených dětí než dvě, má nárok jednak na výchovné podle § 9 učit. zákona, avšak nikoli pro kterékoli z těchto všech svých dětí, nýbrž vždy jen na nejstarší dvě nezaopatřené děti, jednak na přídavek podle § 39 učit. zákona na třetí a další (nejvýše šesté) dítě podle pořadí narození. Odpadne-li některé z dvou nejstarších dětí (zaopatřením, úmrtím nebo tím, že nastanou u některého z nich okolnosti, vylučující podle § 24 zákona nárok na výchovné), stane se tím dosud třetí dítě druhým a připadá na ně proto výchovné, také další pořadí dětí se posune o jedno, takže zaniká přídavek na dítě šesté, leč by ovšem bylo dětí více než šest, v kterémžto případě by se dítě, jež je podle doby zrození v pořadí sedmé, stalo šestým a doplnilo by tak počet dětí, na něž přísluší přídavek podle § 39 učit. zákona. To se ovšem netýká nezaopatřených dětí, narozených jako třetí atd. **teprve za účinnosti učit. zákona, neboť** na tyto děti se přídavek podle § 39 učit. zákona vůbec neposkytuje a pro výchovné by mohly přijíti v úvahu **teprve**, kdyby nezaopatřených dětí narozených před účinností učit. zákona v počtu aspoň dvou již nebylo. Maximum přídavku je tedy závislé na tom, že učitel má aspoň 6 dětí narozených před 1. lednem 1926 a nezaopatřených, u nichž nenastaly okolnosti vylučující nárok na výchovné. Úbytkem dětí zrozených před 1. lednem 1926, resp. tím, že nastaly u některého z nich okolnosti, které vylučují nárok na výchovné, se zmenšuje výše přídavku na děti a zaniká přídavek vůbec, jakmile počet nezaopatřených dětí, zrozených před 1. lednem 1926, poklesne pod tři.

Toto pojetí ustanovení §§ 9 a 39 učit. zákona je v plném souhlasu s myšlenkou, vyjádřenou v důvodové zprávě vládní návrhu k plat. zákonu č. 103/1926 Sb. (č. tisku 100 posl. sněmovny z r. 1926 str. 122), že jak výchovné, tak i dětské přídavky nemají v novém systému charakter alimentární, nýbrž čistě charakter regulační, a sledují cíl, aby při převodu zaměstnanců do nového systému, který upouští od principu alimentárního, nebyli příliš poškozeni ti zaměstnanci, kteří měli dosud vyšší plat z důvodů alimentárních. Stejně stanovisko zaujal také sociálně-politický výbor poslanecké sněmovny ve své zprávě obsažené v č. tisku 333 posl. sněm. z r. 1926.

Při předeslaném výkladu má dobrý smysl v platovém systému učit. zákona i předpis § 9 tohoto zákona, který stížnost při stanovisku zaujatém žal. úřadem postrádá, neboť předpis ten se vztahuje nejen na učitele převedené ke dni 1. ledna 1926 do nových platů, nýbrž i na nepřevezené, tedy na ty, kteří se stali učiteli **teprve za účinnosti učit. zákona** a jichž se ovšem předpis § 39 tohoto zákona týkati nemůže.

Z uvedeného plyne, že nelze dáti za pravdu stanovisku stížnosti, že při určení výše výchovného a přídatku na děti je přihlížeti toliko k celkovému počtu dětí bez ohledu na to, kdy se narodily; tímto stanoviskem stížnosti by byl frustrován účel předpisu § 39 učit. zákona zmírniti tvrdost převodu učitelů, ustanovených před 1. lednem 1926, do nových platů podle učit. zákona. Pak ovšem je také s hlediska vyličeného stavu práva pro otázku, zda st-l má nárok na ponechání přídatku na děti v nejvyšší přípustné výměře, nerozhodno, že počet nezaopatřených dětí st-lových neklesl pod počet 6 nezaopatřených dětí, není-li splněna, jak st-l nepopírá, další zákonná náležitost, totiž aby to byly jen děti narozené do dne 1. ledna 1926.

Č. 12.883.

Zabírání budov k účelům veřejným: I. * Vlastníku objektu podle § 1 zákona č. 304/1921 Sb. pravoplatně zabraného nepřislouší nárok na to, aby se zabírací úřad podle § 9 cit. zákona vzdal záboru objektu toho z důvodu, že nouze o vhodné místnosti v obci již pominula. — II. * Objektu podle § 1 zákona č. 304/1921 Sb. pravoplatně zabraného může se zabírací úřad vzdáti i po částech, leda by tomu stála v cestě taková překážka, jež by částečný zábor již od původu nebyla připouštěla. — III. Takovou zákonnou překážkou není, že majitel budovy po částečném zrušení záboru nebude moci hospodářsky využití propuštěné části své budovy.

(Nález z 29. dubna 1937 č. 12.458/37.)

V ě c: Luisa P. v Levicích proti rozh. min. veř. prací v Praze z 1. září 1934 o zrušení záboru části domu.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e z a m í t á p r o b e z d ů v o d n o s t.

D ů v o d y: Pravoplatným výměrem župního úřadu ve Zvolenu z 12. února 1927 byla na základě § 1 zákona č. 304/1921 Sb. zabrána st-lčina budova v Levicích pro umístění okr. soudu v Levicích.

Když výměrem okr. úřadu v Levicích z 9. dubna 1934 bylo nařízeno, že část této budovy, t. j. její dvorní křídlo a přístavek, má z důvodů bezpečnostních býti zbourána, prohlásil k žádosti presidia kraj. soudu v Bratislavě zem. úřad v Bratislavě jako úřad zabírací výměrem z 12. května 1934 ve smyslu § 9 zákona č. 304/1921 Sb., že se vzdává od 1. května 1934 záboru uvedené části budovy, že však zábor ostatní části této budovy, t. j. křídla při uliční frontě ponechává v platnosti.

Odvolání, jež st-lka z výměru toho podala, žal. úřad nař. rozhodnutím zamítl.

Jednaje o stížnosti podané na toto rozhodnutí, vycházel soud z těchto úvah:

Nejširší námitkou stížnosti, kterou se soud proto musil na prvním místě zabývat, je výtko, že zem. úřad byl povinen se vzdáti záboru celé budovy z toho důvodu, že v přítomné době je již možno najíti v Levicích nájemné místnosti pro celý okr. soud a že proto veřejný zájem pone-